

СИЛАБУС КУРСУ ЗВУКОРЕЖИСЕРСЬКА КОНЦЕРТНА ПРАКТИКА

Освітній ступінь «Бакалавр»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітня програма «Звукорежисура»

Рік навчання: II, III, IV; Семестр: 3, 4, 5, 6, 7, 8

Кількість кредитів: 11

Мова викладання: **українська**

Керівники курсу:

Лазарев Сергій Георгійович

кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри
музичне мистецтво естради

Контактна інформація:

sergio.mega.cts.records@gmail.com

Смаліус Юрій Павлович

Викладач кафедри музичне мистецтво естради

Контактна інформація:

yuriy.smalius@gmail.com

Прореєквізити освітнього компоненту: Клас ансамблю, Музично-творча діяльність, режисура естради, Історія світової естради, Історія Української естради, Спеціальний клас Звукорежисура, Концертна та театральна звукорежисура, Концертмейстерський клас та методика акомпанементу, Музично-звукове оформлення.

Постреєквізити освітнього компоненту: Історія світової музики, Історія української музики, Вокальна та інструментальна музика сучасних композиторів Київщини, Аналіз музичних творів, Музично-звукове оформлення, Мастеринг та робота зі звуковими носіями

Призначення освітнього компоненту

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура», вивчення освітнього компоненту повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції у відповідності до поставлення творчих завдань в професійній діяльності звукорежисера	ПРН 9
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.	ПРН 16
Застосовувати технічні навички в практичній звукорежисерській діяльності.	ПРН 19

Відповідно до освітньої програми: «Звукорежисура» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків
СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 15	Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність у сфері музичного мистецтва.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, звукорежисурі та музичному мистецтві.
СК 19	Здатність оцінювати критерії звуку, суб'єктивні та об'єктивні характеристики.
СК 20	Здатність вирішувати технологічні завдання в процесі роботи зі звуковим обладнанням.

Мета звукорежисерської концертної практики полягає у полегшенні і прискоренні адаптації здобувачів вищої освіти до реальних умов їх майбутньої професійної діяльності, творче осмислення теорії, підготовці майбутніх музикантів до всіх функціональних обов'язків, що покладаються на активного пропагандиста музичної культури та мистецтва, а також у формуванні музично-виконавських і звукорежисерських знань, умінь і навичок, необхідних для

художнього, творчого спілкування з людьми.

Звукорежисерська концертна практика має на меті закріплення теоретичних знань та удосконалення практичних умінь фахівця, зорієнтованого на успішне здійснення професійної діяльності в галузі звукорежисерської роботи. Практика передбачає ознайомлення здобувачів освіти з формами організації культурно-просвітницької та концертної діяльності у сучасних мистецьких закладах, надає можливість практичного застосування теоретичних знань з дисциплін, що формують музичну компетентність.

Практика базується на знаннях: історичних передумов та сучасних тенденцій розвитку музичного мистецтва та виконавства; методів та технологій концертного виконавства; особливостей звукорежисерської роботи під час виконавської інтерпретації музичного твору; критеріїв концертного звучання музичних творів та методів забезпечення належного художньо-технічного змісту концертних номерів зокрема та мистецьких заходів в цілому.

Основні завдання практики:

- забезпечення зв'язку теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань, а відтак – формування у здобувачів вищої освіти психологічної готовності до роботи в колективі;
- виховання у здобувачів вищої освіти стійкого інтересу і любові до професії, формування умінь та навичок, що сприяють розвиткові у них професійних якостей;
- усвідомлення значущості соціально-психологічних, методичних та творчих основ взаємодії студента й виконавця (виконавців);
- підготовка здобувачів вищої освіти до державних іспитів та збір матеріалів до написання наукових робіт;
- адаптація музично-виконавських і звукорежисерських умінь та навичок, отриманих студентом у процесі навчання, до умов професійної діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок організації і проведення музичної діяльності;
- виховання у здобувачів освіти самостійних індивідуальних творчих здібностей і вмінь.

Звукорежисерська концертна практика є спеціалізованою, забезпечує теоретичну та практичну підготовку фахівців в галузі музичного мистецтва за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр. Практика є невід'ємною складовою формування фахових компетентностей здобувача вищої освіти. Вона представлена окремим блоком у структурі навчального плану Академії і входить до переліку їх нормативної частини. Представлений навчальний план освітньої програми забезпечує здійснення важливого ланцюга дидактики – єдність теорії та практики. Зміст навчального плану ґрунтується на послідовності та паралельності теоретичного та практичного навчання.

Практична спрямованість.

Звукорежисерська концертна практика – це ефективна навчальна форма підготовки здобувачів вищої освіти до роботи. У процесі її проведення інтегруються, удосконалюються і перевіряються знання, уміння та навички, отримані майбутнім звукорежисером.

Ця дисципліна створює широкі можливості для формування мотиваційної основи до музично-освітньої та навчальної роботи студента, а саме:

- дозволяє індивідуально та творчо регулювати ступінь складності виконавської майстерності студента;
- дає йому можливість для самовираження, виявлення творчості,
- спонукає студента до осмислення, пошуку і комплексного застосування знань, навичок, отриманих як у процесі вивчення різних навчальних дисциплін, так і підказаних йому результатами практики;
- розвиває і загартовує волюві якості студента;
- опановує методи поглибленої роботи над методами наукового пошуку, що формує дослідницькі інтереси і навички, сприяє поглибленню навчальної діяльності.
- Концертна звукорежисерська практика є спеціалізованою, забезпечує теоретичну та

практичну підготовку фахівців в галузі музичного мистецтва за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр.

Форма проведення звукорежисерської концертної практики відбувається без відриву від навчання.

Під час звукорежисерської концертної практики здобувачі вищої освіти готують матеріали до дипломної роботи.

Організація навчального процесу на кафедрі приділяє велику роль практичній діяльності, яка показує наскільки знання здобувачів вищої освіти змогли перетворитися у практичні уміння та навички через реалізацію особистісних цінностей. Практична робота та активне залучення здобувачів вищої освіти у роботі професійних колективах надає можливість оптимізувати особистісний розвиток здобувачів вищої освіти, набути досвід та створює умови для творчої самореалізації.

Для вдосконалення підготовки та стимулювання здобувачів вищої освіти у професійній підготовці практична робота у професійних колективах, ознайомлення з роботою колективів, проходження практичної підготовки.

Для вирішення завдання щодо активного залучення здобувачів вищої освіти до практичної роботи - на базі Академії працює симфонічний оркестр Київської області.

Налагоджений зв'язок щодо практичного досвіду у професійному колективі в ансамблі пісні і танцю Збройних сил України.

Викладачі кафедри спрямовують свою роботу на розвиток у здобувачів вищої освіти індивідуального стилю та реалізації своїх талантів та здібностей, створюють умови для реалізації власних мистецьких концепцій. Керівники практики створюють оптимальні умови для розкриття для розкриття можливостей особистості студента як музиканта та виконавця, що мобілізує їх творчий потенціал, креативність, формують впевненість у своїх силах. Здобувачі вищої освіти, під час проходження концертно-виконавської практики, під керівництвом видатних виконавців у достатній мірі вмотивовані й мають досить міцний стимул до концертно-виконавської діяльності.

Практика є невід'ємною складовою формування фахових компетентностей здобувача вищої освіти. Вона представлена окремим блоком у структурі навчального плану Академії і входить до переліку їх нормативної частини. Навчальний план ОПП «Звукорежисера» забезпечує здійснення важливого ланцюга дидактики – єдності теорії та практики. Зміст звукорежисерської концертної практики ґрунтується на послідовності та паралельності теоретичного та практичного навчання.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією.

Демонструвати критичне мислення.

Значна роль у самомендженні та самовдосконаленні відіграє практична діяльність здобувачів вищої освіти на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином здобувачі вищої освіти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Зміст і структура освітнього компоненту

Практика передбачає ознайомлення здобувачів освіти з формами організації концертної діяльності у сучасних мистецьких закладах, надає можливість практичного застосування теоретичних знань з дисциплін, що формують музично-виконавську компетентність. Концертно-виконавська практика проводиться без відриву від навчання.

Практика базується на знаннях: історичних передумов та сучасних тенденцій розвитку музичного мистецтва та виконавства; функцій, методів та технологій концертного виконавства; принципів та закономірностей виконавської діяльності; особливостей виконавської інтерпретації музичного твору; критеріїв концертного звучання музичних

творів та методів забезпечення належного художньо-технічного змісту концертних номерів.

Обов'язки керівника практики.

Керівники практики організують процес проходження її здобувачами, а саме:

1. Проведення настановних зборів здобувачів освіти, планування звукорежисерської концертної практики на семестр, навчальний рік;
2. складання графіка виконання програми практики;
3. забезпечення завданнями щодо збирання практикантами матеріалів для написання звіту про проходження практики;
4. проведення регулярних консультацій;
5. контроль за дотриманням термінів виконання завдань з практики;
6. надавати висновок з практики за певний семестр, навчальний рік;
7. подавати пропозиції та зауваження з удосконалення практичної підготовки здобувачів;
8. інформувати кафедру з усіх питань організації й проведення практики.

Обов'язки здобувача вищої освіти у період проходження практики:

1. складання та погодження з керівником практики індивідуального плану роботи;
2. своєчасне виконання усіх видів робіт, передбачених програмою практики;
3. підготовка звітних матеріалів проходження практики (афіши, оголошення, програми, сертифікати, відеоматеріали).

№ тижня	Назва теми	Всього год.	Завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1. II курс, III семестр			
1, 2, 3, 4	Тема 1. Ознайомлення з творчим процесом професійної підготовки звукорежисерів до концертних заходів. Ознайомлення з роботою виконавця та специфікою управління колективом.	15	Ознайомлення з навчальною та науковою літературою щодо вимог до студійної роботи звукорежисера Тезисні висновки щодо роботи виконавця, роботи колективу
5, 6, 7, 8, 9, 10	Тема 2. Робота над конфігурацією концертного озвучування	15	Планування звукорежисерської роботи в студії
11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 3. Репетиційна робота. Особливості концертної діяльності	15	Ознайомлення з навчальною та науковою літературою – завдання звукорежисера під час студійної діяльності
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 2. II курс, IV семестр			
1, 2, 3, 4, 5, 6	Тема 4. Принципи комунікації з виконавцем.	15	Ознайомлення з навчальною та науковою літературою – види та методи комунікацій
7, 8, 9, 10	Тема 5. Робота у концертній діяльності.	15	Планування концертної роботи звукорежисера з виконавцем
11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 6. Підготовка професійних коментарів	15	Аналіз практичної діяльності. Підготовка тез коментарів
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 3. III курс, V семестр			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 7. Озвучування ансамблевих колективів	20	Ознайомлення з навчальною та науковою літературою – види ансамблів, склад колективів, принципи роботи звукорежисера з ансамблевими групами.
9	Тема 8. Робота у концертній діяльності. Робота над методами складання технічного райдеру.	6	Планування концертної роботи звукорежисера з ансамблем. Підготовка тез для обговорення завдань з керівником практики
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 9. Відвідування концертів.	19	Аналіз роботи звукорежисера під час концертних програм. Підготувати коментарів проаналізованих заходів. Підготувати тези для дискусії.
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 4. III курс, VI семестр			
1, 2, 3, 4,	Тема 10. Здійснення творчого аналізу	20	Аналіз концертних виступів.

5, 6, 7, 8			Підготувати коментарі щодо особистих виступів. Підготувати тези для дискусії.
9	Тема 11. Робота у концертній діяльності.	6	Планування концертної роботи звукорежисера з ансамблем. Підготовка тез для обговорення завдань з керівником практики
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 12. Особливості ведення документації.	19	Ознайомлення з вимогами ведення документації практики. Оформлення результатів
	Модульний контроль знань. Екзамен		
МОДУЛЬ 5. IV курс, VII семестр			
1, 2, 3, 4, 5, 6	Тема 13. Базові положення щодо організації гастролей.	22	Ознайомлення з науковою та методичною літературою щодо організації та проведення гастролей. Ознайомитись з гастрольними рейдерами. Підготувати аналіз гастрольних рейдерів відомих виконавців та колективів.
7, 8, 9, 10, 11, 12,	Тема 14. Планування та підготовка концертних робіт здобувача вищої освіти звукорежисера.	22	Планування звукорежисерської концертної діяльності здобувача вищої освіти. Підготувати перелік заходів. Оформлення презентації проходження практики.
13, 14, 15, 16	Тема 15. Визначення завдань спостереження (пасивна практика).	16	Аналіз концертних виступів (пасивне спостереження). Підготувати коментарі. Підготувати тези для дискусії.
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 6. IV курс, VIII семестр			
1, 2, 3, 4	Тема 16. Опанування практичними навичками концертної діяльності. Підготовка здобувача вищої освіти до концертної діяльності.	30	Проаналізувати наукову та методичну літературу з питання структура концертного номеру та / або концертної програми. Підготувати доповідь – «Робота звукорежисера з солістом, ансамблем, оркестром»
5, 6, 7, 8, 9, 10	Тема 17. Підготовка до озвучування концерту та заліку. Підсумки проходження звукорежисерської концертної практики студентом – практикантом.	30	Планування звукорежисерської концертної діяльності здобувача вищої освіти. Підготувати перелік заходів, звітних матеріалів.
11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 18. Підготовка звіту про проходження звукорежисерської концертної практики.	30	Оформлення презентації результатів проходження практики. Оформлення звіту.
	Модульний контроль знань. Екзамен		
	Всього (год.)	330	

Методичні рекомендації

Успішному професійному росту майбутнього фахівця сприяє осмислене та сумлінне вдосконалення навичок естрадного виконавства.

Ретельне напрацювання складного комплексу вмінь і постійне їх покращення обов'язково забезпечить достатній рівень майстерності майбутнього естрадного фахівця, який повинен постійно знаходитись у пошуку шляхів і способів удосконалення свого освітнього рівня, знаходити час для опрацювання методичної літератури з фаху, вивчати творчий і життєвий шлях славетних митців естради.

Майбутній фахівець повинен дуже відповідально ставитись до такого роду діяльності, як самостійна робота, ніколи не забувати, що тільки талант, помножений на працелюбність, здатний принести плоди майстерності. Тому необхідно прикладати максимум зусиль для поглибленого засвоєння та закріплення знань, умінь і навичок, обумовлених навчальним процесом.

Майбутньому звукорежисера необхідно розширювати свої професійні творчі уявлення, прослуховуючи записи виступів видатних майстрів всесвітнього рівня, аналізуючи стиль виконання, емоційно-психологічну насиченість тощо. Така робота допоможе формуванню художнього смаку. Студент повинен бути зацікавленим і цілеспрямованим у навчанні.

Вимоги та завдання практики II курсу навчання - здобувачі вищої освіти закріплюють і поглиблюють теоретичні знання, одержані в процесі вивчення навчальних дисциплін, набувають уміння та навиків практичної діяльності. В період навчальної практики здобувачі вищої освіти стають учасниками практичної діяльності, спостерігають і аналізують різні боки діяльності музичного звукорежисера. Здобувачі вищої освіти оволодівають сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування на базі отриманих в Академії знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Практика є першим кроком психологічної і професійної адаптації здобувача вищої освіти до виробництва.

Вимоги та завдання практики III курсу навчання – завданням практики третього курсу навчання – ознайомити здобувача вищої освіти з його майбутньою спеціальністю шляхом виконання обов'язків помічника фахівця. Це дає змогу глибше проникнути у зміст і технологію майбутньої професійної діяльності. Під час проходження практики здобувачі вищої освіти реалізують навички практичної і дослідницької роботи. Отримують індивідуальні завдання, які передбачають самостійне виконання студентом певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

Вимоги і завдання звукорежисерської концертної практики на IV курсі навчання – здобувачі освіти виконують за спеціальністю весь цикл основних робіт, вивчаючи ділянку виробництва, набуваючи навичок організації, управління і контролю. На цьому етапі проходження практики для здобувачів вищої освіти відбувається самостійна робота та реалізація того чи іншого конкретного завдання. Під час практики здобувачі вищої освіти мають можливість приймати самостійно рішення та отримують належний рівень професійної підготовки, підводяться підсумки проходження практики з обов'язковим написанням письмового звіту та аналізу практичної діяльності за весь термін проходження практики. Практика дозволяє, використовуючи набутий теоретичний фундамент, розвивати у здобувачів вищої освіти творчість, ініціативу, активність, самостійність, прагнення до постійного самовдосконалення, розробляти і впроваджувати інноваційні технології. Під час практики здобувачі вищої освіти готують матеріали до дипломного проекту. Основним завданням практики є набуття досвіду в дослідженні актуальної наукової проблеми, а також підбір необхідних матеріалів для виконання дипломної роботи.

Рекомендована література

Основна

1. Верещака В. Стилї та напрями естрадної музики // Культура України. / Харківська держ. акад. культури. Харків, 2011. Вип. 33. С. 260–268.
2. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа). Підручник [для вищ. навч. закл.]. К., НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 419 с.
3. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: підручник для здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів. Київ, 2004. 287 с.
4. Дрожжина. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Наталя Володимирівна Дрожжина ; Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського. — Х., 2008. — 16 с.
5. Дрожжина Н. В. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу. Харків : Майдан, 2010. 141 с.
6. Жукова Н. А. Інтерпретація як компонент музичної творчості: естетичний аспект : автореф. дис. ... канд. філос. наук : спец. 09.00.08 Естетика / Київський нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2003. 14 с.
7. Зінська Т. В. Музично-виконавське мистецтво в соціокультурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 26.00.01 Теорія та історія культури / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2011. 16 с.
8. Карчова Ю. І. Українське народнопісенне виконавство в професійній музичній практиці

- останньої третини ХХ – початку ХХІ століть : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Теорія та історія культури / Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2016. С. 10.
9. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ ст. К.: Астон, 2006.
  10. Лазарєв С. Г. Кореляція розвитку технологій і еволюції електронної музики // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології. – 2014. – С. 107.
  11. Лазарєв С. Г. Наджанрові й надстильові принципи класифікації електронної музики в умовах масової культури // Культура і сучасність. – 2017. – №. 1. – С. 133-140.
  12. Михайленко Н.П. Методологія виконавської майстерності гітариста. Київ, «Рівно», 2009. 241 с.
  13. Музика вільних : jazz як легендарний музичний напрям підкорив світ : веб-сайт. URL : https://24tv.ua/jazzmuzika_vilnih_tag5515 (дата звернення : 21.04.2019).
  14. Музична естрада : довідник : у 4-х т. Т. 1 : Словник термінів / автор-уклад. В. Откидач. Харків : Лідер, 2019. 260 с
  15. Овсянніков В. Г. Критерії концертного звуку в сучасній популярній музиці // Сучасний культурний простір у мистецтвознавчому дискурсі : зб. матеріалів Міжнародної дистанційної наук.-практ. конференції. – Київ : НАКККіМ, 2019. С. 193–195.
  16. Полянський Т. Традиційний джаз. Київ : Муз. Україна, 2015. 333 с.
  17. Популярна музика : енцикл. словник / автор-уклад. В. М. Откидач. Харків : Видавництво «Лідер», 2018. 896 с.
  18. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному виконавстві // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. 2015. № II (5). С. 193– 199.
  19. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради як чинник культурного життя України другої половини ХХ — початку ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 27.00.01 Теорія та історія культури / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2017. 19 с.
  20. Смородська М. Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному., Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 – музичне мистецтво. - Харківська державна академія культури. – Харків, 2020. – Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми, 2020
  21. Тормахова В.М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / В.М. Тормахова ; Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. — К., 2007. — 17 с.
  22. Ужинський М. Ю. До визначення сутності професії звукорежисера в сучасному мистецтві. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2013. Т. 1. № 19. С. 30–36.
  23. Фісун М. М. «Естрадне та джазове мистецтво в контексті сучасної освіти» (Київ, 2013 р.)
  24. Фісун М. М. Специфіка соул-виконавства в контексті естрадного співу // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : мат-ли міжнар. наук. конф. / Харківська держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2017. С. 359–361.
  25. Фісун М. М. Духовна культура України перед викликами часу» (Харків, 2019 р)
  26. Фурдичко А. Поп-фольк як явище культурних етно-адаптаційних процесів сучасного музичного мистецтва України // Народознавчі зошити. 2017. № 5 (137). С. 1198–1207.
  27. Чернікова С.В. Генеза естрадного вокально-ансамблевого виконавства та шляхи його професіоналізації: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / С.В. Чернікова ; Харк. держ. ун-т мистец. ім. І.П.Котляревського. — Х., 2008. — 18 с.
  28. Шевченко О. Г. Українська популярна музика: витоки та проблематика (1920–1990) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 26.00.01 Теорія та історія культури / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2010. 20 с.
  29. Шип В.С. Музична форма від звуку до стилю : навч. посібник. -К. : Заповіт, 1998. - 368 с.
  30. Fry D. R. Live sound mixing. 3rd ed. Cheltenham, Victoria : Roztralia, 1997. 176 p.
  31. Gibson B. Ultimate live sound operator's handbook. Rowman & Littlefield Publishers, Incorporated, 2020. 456 p.

32. Izhaki R. Mixing audio: concepts, practices and tools. Taylor & Francis Group, 2017. 570 p.
33. Mixing engineer's handbook – bobby owsinski. Bobby Owsinski. URL: <https://bobbyowsinski.com/mixing-engineers-handbook/> (date of access: 02.06.2024).
34. Owsinski B. The mixing engineer's handbook. ArtistPro, 1999. 240 p.
35. Stark S. Live sound reinforcement. ArtistPro, 1996. 313 p.
36. White P. The sound on sound book of live sound for the performing musician. London :Sanctuary Publishing, 1998. 287 p.

Допоміжна

1. Береза А.В. Педагогічно-асистентська практика майбутнього вчителя музики. Навчально-методичний посібник (видання 2-ге, доповнене).Вінниця, НОВА КНИГА,2010. 184 с.
2. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2005. 16 с.
3. Богданов В. Історія духового музичного мистецтва України: Від найдавніших часів до початку ХХ ст. Харків: Основа, 2000. 344 с.
4. Булда М. В. Естрадно-джазова музика в акордеонно-баянному мистецтві України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавство : дис. канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Марина Володимирівна Булда. Харків, 2007. 270 с.
5. Катрич О. Стил ь музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти. Дрогобич, Вид. Фірма «Відродження», 2000. 100с.
6. Нальонов І.М. Педагогічна практика здобувачів вищої освіти музично-педагогічних факультетів: навч.- метод.посібник. 3-тє вид., доповнене. Київ, Освіта України, 2006. 179 с.
7. Попович Н.М. Педагогічні умови розвитку художнього смаку у здобувачів вищої освіти класу акордеона засобами естрадного мистецтва: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Н.М. Попович ; Київ. нац. ун-т культури і мистец. — К., 2005.
8. Ракул Ю.К. Мистецтво педалізації як один з основних засобів виразності фортепіанного виконавства. Одеса, 2000. 162 с.
9. Фабрика-Процька О.Р. Педагогічна виконавська практика: методичні вказівки з самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації напряду підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, 2018. 24 с.
10. Basic live sound reinforcement A practical guide for starting live audio. Focal Press, 2012.
11. Boyce T. Introduction to live sound reinforcement: the science, the art, and the practice. FriesenPress, 2014. 320 p.
12. Case A. U. Sound FX: unlocking the creative potential of recording studio effects. Burlington, MA : Focal Press/Elsevier, 2007. 412 p.
13. Corey J. A. Audio production and critical listening: technical ear training. Taylor & Francis Group, 2016. 174 p.
14. Duncan B. The live sound manual: getting great sound at every gig. Backbeat Books, 2002. 160 p.

Інтернет джерела

1. <https://www.acoustic.ua/recommendations/567>
2. <https://www.soundgym.co/site/school?ut=school&ut=school>
3. <https://manual.audiotool.com/index.html>

Політика освітнього компоненту

Звукорежисерська концертна підготовка в Академії характеризується інтегрованістю, взаємозв'язком усіх компонентів (навчальних дисциплін, звукорежисерської практики, науково-дослідної роботи) і їх скоординованістю з метою досягнення головної мети – розвитку індивідуальності, особистості здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця й дослідника. Проходження практики передбачає роботу здобувачів освіти на концертних майданчиках, в концертних залах, безпосередньо під час проведення концертних та видовищних заходів.

Індивідуальна робота

Характерною особливістю сучасного культурно-мистецького простору є взаємопроникнення мистецтва, техніки й технологій. Розвиток мистецьких технологій змінив не лише звуковий

образ світу, а й інспірував появу нових професій, серед яких ключове значення отримала звукорежисура як спеціальність, що органічно поєднує технічний, технологічний та мистецький компоненти. Звукорежисура є невід'ємною складовою театрального, музичного, хореографічного, циркового, естрадного мистецтва, кінематографа і телебачення. У кожному з мистецьких видів вона має свою специфіку, але виконує те ж саме завдання – за допомогою технічних засобів створює цілісний художньо-звуковий образ.

Індивідуальна робота передбачає опрацювання таких питань:

Звукооператор і звукорежисер в естрадній музиці.

Технологія звукопідсилення.

Акустичні системи. Мікшерні пульти.

Динамічні процесори.

Носії звуковідтворення. Комутація акустичних систем.

Роль і завдання звукооператора і звукорежисера в сучасній естрадній музиці.

Новітні аудіо-технології в естрадній музиці.

Новітні цифрові технології в роботі звукорежисера і звукооператора.

Організаційно-економічні аспекти аудіо-індустрії.

В чому перевага і, які недоліки цифрового відтворення звука – перед аналоговим.

Яке призначення акустичних систем (боксів), - в естрадній музиці.

В чому різниця між концертно-туровими, студійними, та побутовими акустичними системами.

Вимоги по техніці безпеки та експлуатації апаратури, при роботі на відкритих концертних майданах.

Основні принципи звуковідтворення.

Основні принципи звукопідсилення.

Підсилювач потужності. Призначення та застосування.

Мікшерний пульт. Класифікація і призначення.

Застосування мікрофонів в естрадній музиці, їх класифікація і призначення.

Динамічні процесори в роботі звукооператора і звукорежисера, класифікація і призначення.

Процесори ефектів, їх творче і технічне завдання.

Графічні і параметричні еквайзери, їх класифікація, та застосування.

Кроссовери та контролери, їх задіяність в потужних акустичних системах.

Психоакустичні процесори - класифікація, та призначення.

Комутація технічних засобів, в естрадній музиці.

Робота з аудіо-деками класу Hi-Fi, їх застосування та класифікація.

Робота з деками-носіями: CD, MD. Основні принципи звуковідтворення.

Основні критерії експертної оцінки якості звуковідтворення.

Основні критерії аналізу концертних площадок, чи приміщень для підбору акустичних систем.

Основні вимоги щодо - техніки безпеки, експлуатації, транспортування та збереження інструментів і апаратури; естрадної музики.

Методи оцінки якості звукотехнічного обладнання, та алгоритмів обробки сигналів.

Практична частина завдань, які надаються під час практичних, індивідуальних занять та самостійної роботи, повинна складатись:

1. з описової аналітичної текстової частини зі структурою завдання, описом послідовності дій під час виконання завдання, а також висновками щодо отриманого результату;
2. з практичної проектної частини, яка складається безпосередньо з самого проекту, експортованих аудіо/відео файлів завдання;
3. за необхідності з мультимедійних, фото або відеоматеріалів, посилань на Інтернет-ресурси.

Після опанування освітнього компоненту «Звукорежисерська концертна практика» здобувачі освіти повинні:

Знати:

- принципи запровадження музики в медіатекст;
- загальні закономірності музичної драматургії в аспекті драматургії медійних жанрів;
- контекстуальну специфіку музики у медіатексті;

- основні вимоги до вихідного рівня сигналу, вітчизняні та міжнародні стандарти;
- взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією й практикою музичного мистецтва і звукорежисури;
- технологію створення звукового ряду;
- організацію оперативної роботи, її особливості в залежності від музичних програми;
- тракт звукопередачі, основні параметри, мікрофони та гучномовці (пристрій та принцип роботи різних типів мікрофонів та гучномовців);
- пристрої обробки звукового сигналу та їх класифікацію;
- програми для монтажу та редагування звуку, аналогову та цифрову запис звуку.

Вміти:

- суб'єктивно оцінити якість отриманого відео та звукового матеріалу;
- мати навички роботи з сучасними аналоговими та цифровими носіями;
- користуватися програмами для обробки та редагування звуку з метою створення та запису аранжування;
- створювати доброзичливу робочу обстановку під час запису;
- користуватися професійно можливостями обладнання;
- приймати самостійні технічні та художні рішення, демонструючи високу культуру та професіоналізм;
- керувати репетиційним процесом;
- коментувати кінцевий результат, створюючи доброзичливу психологічну обстановку під час студійної практики;
- аналізувати й оцінювати музичні та сценічні проекти, використовуючи отримані теоретичні знання з практики українського та зарубіжного музичного мистецтва та шоу-бізнесу;
- використовувати теоретико-практичні знання й термінологію музичного мистецтва та звукорежисури, а також здійснювати технічний і творчий аналіз творів музичного мистецтва у звукозаписі;
- збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

Володіти:

- розумінням основних напрямів роботи закладів культури і мистецтв та інших галузей сучасного мистецтва, їх ролі у суспільстві;
- принципами підбору музики;
- принципами роботи зі звуком;
- методологією аналізу та оцінки особливостей музики у структурі музичного мистецтва;
- принципами та прийомами звукорежисури відповідно до повного циклу роботи зі звуком у процесі створення звукового образу;
- навичками роботи з комп'ютерними редакторами в частині відомості та обробки звукових сигналів.

Набути досвіду діяльності: спрямованої на вдосконалення професійних знань, умінь та навичок та формування висококваліфікованого спеціаліста, який володіє теоретичними основами музичного редагування та звукорежисури.

Політика щодо контролю навчальних досягнень.

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю. До структури модуля освітнього компоненту входять:

- аудиторна практична робота здобувача вищої освіти або спілкування через сервіси онлайн- зв'язку (за умови дистанційного навчання);
- виконання індивідуальних завдань
- фронтальне опитування, виконання індивідуальних завдань, розв'язання практичних ситуацій, виконання практичних завдань;
- самостійна робота здобувача вищої освіти;
- модульна контрольна робота.

Протягом навчання постійно здійснюється поточний контроль, в кінці кожного семестру - підсумковий (модульний контроль), у кінці передбачений – диференційований залік та/або екзамен.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Студент повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю. До структури модуля освітнього компоненту входять:

- аудиторна практична робота здобувача вищої освіти або спілкування через сервіси онлайн-зв'язку (за умови дистанційного навчання);
- виконання індивідуальних завдань
- фронтальне опитування, розв'язання практичних ситуацій, виконання практичних завдань;
- самостійна робота здобувача вищої освіти;
- модульна контрольна робота.

Протягом навчання постійно здійснюється поточний контроль, в кінці кожного семестру - підсумковий (модульний контроль), у кінці передбачений – диференційований залік та/або екзамен.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Політика оцінювання.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що

передбачають перевірку рівня володіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

Оцінювання екзамену відбувається за 30-бальною шкалою.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку *за 100-бальною шкалою*, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав *від 60 до 100 балів*. Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) *не перевищує 100 балів*. Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)										
Робота в концертній програмі	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25
Презентація	1	5					1	5				
Тези до дискусії			1	5	1	5			1	5	1	5
Аналіз роботи	1	5	1	5			1	5	1	5		
Виконання індивідуальних завдань	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання практичних завдань	2	10	2	10	1	5	2	10	2	10	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20	4	20	4	20	4	20
Підготовказвітних матеріалів	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Диференційований залік	1	20	1	20			1	20	1	20		
Екзамен					1	30					1	30
Разом	17	100	17	100	15	100	17	100	17	100	15	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання диференційного заліку та/або екзамену відбувається згідно положення про оцінювання успішності здобувачів освіти, що регламентує таку процедуру: здобувачу освіти, що одержав під час модульного, семестрового контролю незадовільну оцінку дозволяється ліквідувати академзаборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється ректором Академії.

Здобувач, що одержав на атестаційному іспиті незадовільну оцінку, відраховується з Академії і лише після поновлення допускається до повторного складання екзамену в наступному році. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час атестаційного іспиту, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання.

Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування. Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet, in Google-classroom – Google Workspace, managed by koukim.com. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.